

ZELFEVALUATIE REKENKAMERS

Vergroot de effectiviteit
van uw rekenkamer

*'Van een acht
naar een negen'*

Uit de landelijke evaluatie van provinciale en lokale rekenkamers die Berenschot heeft uitgevoerd, blijkt dat de effectiviteit van rekenkamers doorgaans hoog is. Tegelijkertijd valt er nog een wereld te winnen. Niet alleen door kritisch te reflecteren op het eigen functioneren, maar ook door de relatie met de raad kritisch onder de loep te nemen. De evaluatie biedt daarvoor tal van aanknopingspunten.

De evaluatie wijst uit dat de doorwerking van rekenkamer-rapporten in de regel hoog is. Raad en college nemen de conclusies en aanbevelingen zonder al te veel discussie over waarna deze op een natuurlijk moment worden geïmplementeerd. Daarmee hebben rekenkamers een positieve invloed op het beleid. Opvallende constatering is dat – op voorhand bepalend geachte – kenmerken als budget (tot op zekere hoogte uiteraard), organisatievorm en politiek klimaat – niet op de effectiviteit van rekenkamers van invloed zijn. Deze positieve boodschap neemt niet weg dat de rekenkamers meer kunnen bijdragen aan het structureel verbeteren van de positie van de raad. Zo toont de evaluatie aan dat de gemeenteraden de rekenkamerrapporten onvoldoende aangrijpen om de kaderstellende rol in den brede te versterken. De raad blijft te dicht op de rapporten en verbreedt de aanbevelingen

niet naar andere terreinen. Een conclusie die de raadsleden overigens vooral zichzelf aanrekenen, zo blijkt uit de evaluatie. Zij zien de toegevoegde waarde van de rekenkamerrapporten, maar erkennen dat ze deze onvoldoende benutten.

Kritische blik

Los van de algemene, overstijgende conclusie hebben we verschillen vastgesteld in de effectiviteit van individuele rekenkamers. Dat zit 'm zoals gezegd niet in harde kenmerken als budget en organisatievorm maar veel meer in de rolopvatting van de rekenkamer. Zachte factoren als betrokkenheid, politiek gevoel, onderwerpkeuze en stijl van opereren bepalen de meerwaarde. Van belang is dat rekenkamers weliswaar onafhankelijk zijn maar per definitie in een politieke context opereren. Het samenspel tussen college, raad en rekenkamer bepaalt de effectiviteit. Rekenkamers die met gevoel voor ieders belang opereren, hebben de hoogste toegevoegde waarde.

Periodieke reflectie op onderwerpkeuze, soort onderzoek, planning en timing, procesgang, vormen van rapportage en dergelijke is dan ook noodzakelijk. Dat binnen de specifieke context waarbinnen de rekenkamer opereert. Het gaat immers om maatwerk, een algemeen recept is niet te geven.

Berenschot

Zelfevaluatie

Voortbordurend op de inzichten en lessen uit de landelijke evaluatie heeft Berenschot een zelfevaluatie voor rekenkamers ontwikkeld. Met behulp van deze zelfevaluatie brengen we uw effectiviteit in kaart en formuleren we aanknopingspunten om deze te optimaliseren. We redeneren daarbij primair vanuit uw invalshoek maar hebben ook oog voor de visie van het college en vooral de raad, beide cruciale spelers in het bestuurlijke krachtenveld.

Onderwerpen van de zelfevaluatie

Visie en strategie

- visie op functie rekenkamer
- positionering ten opzichte van raad - college - organisatie
- stijl van opereren
- betrokkenheid raad (zowel inhoudelijk als technisch)
- betrokkenheid college

Onderzoeksproces

- onderwerpselectie
- soort onderzoek (inclusief wel / niet uitbesteden)
- formuleren van conclusies en aanbevelingen
- vorm van rapporteren
- presentatie en follow up

Toekomst

- verwachte ontwikkelingen (o.a. budgetair)
- gevolgen voor visie en strategie
- mogelijkheden om gebruik onderzoeken te optimaliseren
- conclusies en aanbevelingen

Onze aanpak is eenvoudig, effectief en efficiënt. In drie gesprekken (met de rekenkamervoorzitter en -secretaris, met een aantal raadsleden en met de burgemeester en gemeentesecretaris) bespreken we het functioneren en de effectiviteit van uw rekenkamer. Op voorhand vragen we u een aantal feitelijke basisgegevens (samenstelling, budget, zittings-

termijn, twee recente rapporten, etc.) aan ons toe te sturen. De uitkomsten van de zelfevaluatie zetten we af tegen onze inzichten die we hebben opgedaan bij de uitvoering van de landelijke evaluatie.

Het resultaat van de zelfevaluatie is een beknopt rapport dat ingaat op het functioneren van uw rekenkamer, uw sterke kanten en verbeterpunten. Het rapport kan dienen om verantwoording af te leggen, biedt aanknopingspunten voor het bepalen van uw strategie om de raad zowel technisch als inhoudelijk optimaal te betrekken en doet suggesties voor het vergroten van uw effectiviteit op de korte termijn. Dat kan uiteenlopen van bijvoorbeeld een andere stijl van opereren tot nieuwe vormen van rapportage.

Uw investering

Uitvoering zelfevaluatie	— € 7.000,- (ex BTW)
Looptijd	— één maand
Tijdsinvestering	— circa halve dag

Voor regionaal werkende rekenkamers of een uitgebreidere evaluatie maken we graag een aanpak op maat.

Waarom Berenschot?

Berenschot heeft niet alleen de landelijke evaluatie van de provinciale en lokale rekenkamers uitgevoerd maar verricht jaarlijks vele onderzoeken voor gemeentelijke rekenkamers. We zijn uitstekend ingevoerd in de complexe wereld van de gemeentelijke rekenkamers, hebben goed zicht op uw weerbarstige opgave en kennen de factoren die van invloed zijn op de effectiviteit van rekenkamers. Daardoor zijn we in staat om snel een kwalitatief hoogwaardige zelfevaluatie uit te voeren die de toets der kritiek kan doorstaan.

Meer informatie

Indien u geïnteresseerd bent in de zelfevaluatie kunt u contact opnemen met André Oostdijk, 030 - 2 916 455 (secretariaat). Uiteraard kunt u ons ook per e-mail benaderen (a.oostdijk@berenschot.nl).

Berenschot is een onafhankelijk organisatieadviesbureau met 500 medewerkers in de Benelux. Al ruim 70 jaar lang verrassen wij onze opdrachtgevers in de publieke en private sector met slimme en nieuwe inzichten. We verwerven ze en maken ze toepasbaar. Dit door innovatie te koppelen aan creativiteit. Steeds opnieuw. Klanten kiezen voor Berenschot omdat onze adviezen hen op een voorsprong zetten.

Berenschot is aangesloten bij E-I Consulting Group, een Europees samenwerkingsverband van toonaangevende bureaus. Daarnaast is Berenschot lid van de Raad voor Organisatie-Adviesbureaus (ROA) en hanteert de ROA-gedragscode.